

Paul-Henry Gendebien, *Mon séjour dans la fosse aux lions de la politique belge. Mémoires*, Neufchateau, Weyrich Edition, 2021, 356 pp., ISBN 9782874896620.

Paul-Henry Gendebien (°1939) is een nazaat van Jean-François Gendebien (1757-1838), die in 1830-1831 lid was van het Nationaal Congres en langs moederskant een kleinzoon van Henri Carton de Wiart (1869-1951),

die meermaals minister was en in 1920-1921 eerste minister. Deze jurist en economist was van 1971 tot 1980 en van 1985 tot 1988 lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, respectievelijk voor het Rassemblement Wallon (RW) en de Parti Social Chrétien (PSC). Tussen 1979

en 1984 zetelde hij in het Europees parlement namens het RW, dat een kartellijst had ingediend met het Front Démocratique des Francophones (FDF). In de periode 1988-1996 vertegenwoordigde de voormalige voorzitter van het RW de Franstalige cultuurgemeenschap in Parijs en van 1999 tot 2012 was hij voorzitter van de mee door hem opgerichte Rassemblement Wallonie-France, die aansluiting van Wallonië bij Frankrijk bepleitte maar er bij verkiezingen nooit in slaagde om een politiek mandaat te veroveren.

Gendebien, die sinds het begin van de jaren 1960 meerdere boeken publiceerde, herkauwt in deze goed geschreven maar nogal matte memoires zijn politieke loopbaan zonder daar veel nieuwe feiten, inzichten of inspirerende commentaren aan toe te voegen. De voor hem en vele andere Franstaligen traumatiserende splitsing van de Leuvense universiteit – waar hij had gestudeerd – aan het eind van de jaren 1960, omschrijft hij als “*une triste et scandaleuse affaire*”, “*une intolérance sans précédent*” en een “*épuration linguistique*”, die kon worden doorgevoerd dankzij “*la complicité de l’épiscopat*”. Deze analyse vormt de opstap tot een evaluatie van de politiekmaatschappelijke en sociaaleconomische ontwikkelingen in België (“*l’état belgo-flamand*”) tijdens de voorbije halve eeuw als “*l’emprise grandissante du nationalisme flamand*” en “*l’excessive volonté de puissance d’une Flandre majoritaire dans l’état belge*”.

Van Waal evolueerde Gendebien tot wallingant en uiteindelijk tot rattachist: als België implodeert door het separatisme van de Vlamingen (“*l’euthansie programmée*”), rest er voor Wallonië slechts aansluiting bij Frankrijk. “*J’ai toujours reconnu l’identité régionale wallonne. Et en même temps celle-ci est partie prenante de l’identité nationale française*”, zo concludeert hij, en: “*Quand la sécession flamande aura détruit la Belgique, notre bon choix sera celui de l’union avec la France*”.

Naast het autobiografisch politiek relaas bevat *Mon séjour dans la fosse aux lions de la politique belge* 14 eerder gepubliceerde teksten van Gendebien uit de periode 1977-2008. Meer dan in zijn weinig enthousiasmerende of spitante memoires toont deze politieke *einzelgänger* daarin dat hij de kwalificatie *scherpzinnige intellectueel* meer dan verdient. Zo vat hij de geschiedenis van de Vlaamse beweging in het essay *Brève analyse du mouvement flamand: un nationalisme à vocation étatique*, een fragment uit zijn boek *Le Choix de la France* (2001), erg schematisch maar niet geheel onterecht als volgt samen: “*D’une posture défensive justifiée à l’origine par le fait que la Belgique s’était érigée en état francophone en 1830, il est venu ensuite à une attitude offensive plus affirmée avec l’aspiration au séparatisme économique et financier*”. Zou het niet zinvol zijn om aan Gendebien een lemma te wijden in de voor 2023 geplande *Digitale Encyclopedie van de Vlaamse Beweging*?

NICO VAN CAMPENHOUT